

Pe mătușa Ana Cvașciuc, din Rona de Sus, am cunoscut-o întâmplător. Stătea în pragul casei, așteptând să mai schimbe o vorbă cu cineva. Mătușa Ana te cucerește din prima clipă. La cei 89 de ani pe care îi are, te uimește prin modul în care a înțeles să-și ducă existența. Bătrânețea i-a furat simțul vederii. Acest lucru nu o întristează și crede că așa a trebuit să se întâmple.

Mătușa Ana povestește că s-a născut în 17 august 1921, la Rona de Sus, într-o familie modestă de gospodari, având încă cinci frați. Nu a avut o viață prea ușoară. Vremurile au fost grele. Mătușa își amintește cu precizie momentul când, în anul 1940, la sfârșitul lunii august, armata maghiară a intrat în Rona de Sus.

"Ne-am dus cu toții să îi întâmpinăm pe soldații maghiari. Ne-a fost milă de soldați, că tare rău arătau. Primul an de ocupație a fost mai ușor de suportat, dar apoi a venit foamea și a fost mai rău și abia aveam ce mânca. După aceea a fost și secetă. Pe lângă soldații maghiari, la noi au mai venit și soldați germani, care îi căutau pe partizani", își amintește mătușa Ana. În timpul războiului, soțul ei a fost mobilizat în armata magiară, la scurt timp după ce-și terminase serviciul militar în armata română. A plecat pe front și și-a pierdut viața.

- Rușii au băgat spaima între maramureșence

După război au venit rușii în Rona de Sus. "Soldații ruși erau și buni, și răi. Când se îmbătau, violau femeile. Mergeau pe la case și îi întrebau pe bărbați dacă au fete și soții frumoase și le cereau să le dea lor. Ne era frică să mai ieșim pe afară", povestește bătrâna, cuprinsă de un fior. Au urmat anii regimului comunist. "Tare greu ne-o fost imediat după război. Au început să se organizeze «tovărășiile» (primele forme de colectivizare-n.r.). Deoarece pe la noi tare puțini știau carte, în anul 1948 au fost organizate cursuri de alfabetizare. Am urmat aceste cursuri, pentru că tare am vrut să știu să scriu și să citesc. Am făcut patru clase pe când aveam 27 de ani, lucru mare pe atunci", mai spune, cu mândrie, mătușa Ana. Deoarece știa destul de bine românește și avea școală, a fost angajată la "Sfat" (primărie - n.r.). I s-a dat sarcină de serviciu să colecteze cotele obligatorii de produse agricole de la cetățeni. "Era o muncă neplăcută. Oamenilor abia le ajungea pentru ei. De unde să mai fi dat și cote? Cât am putut i-am ajutat pe

oameni, pe care îi preveeam înainte de a merge pe la gospodării și aceștia se ascundeau sau plecau de acasă. Era un lucru riscant. Ni se spunea tot timpul de cei de la partid că, dacă nu reușim să îi convingem pe oameni să dea cotele, primii care vor intra la pușcărie vom fi noi", își amintește femeia.

- Haine și mâncare pe cupoane

În anul 1948, mătușa Ana a participat la o manifestare în București.

"Tare mare foamete a fost în 1948. Ni s-au dat bonuri pentru mâncare. Când am ajuns la București, a venit la mine un bărbat și mi-a cerut să îi vând bonul. Am rămas uimită și credeam că cine știe ce valoare au bonurile. Când le-am dat organizatorilor, am primit în schimbul lor niște biscuiți, ceva pâine și ceva marmeladă. Știu că este greu de crezut acum, dar atunci era ceva deosebit să poți mânca biscuiți ori marmeladă. Și pentru haine ni se dădeau cupoane, pe care ne luam ceva stofă pentru o rochie sau palton", explică bătrâna din Rona de Sus.

În anul 1950, femeia a participat la o întâlnire internațională a femeilor, la București. Fiind o femeie frumoasă și în portul național, a fost remarcată de însuși Gheorghe Gheorgiu-Dej, prim-secretarul Partidului Muncitoresc Român (care avea să devină ulterior Partidul Comunist Român). "Anul 1950 a fost unul mai bun. Nu mai era foamete. Se putea găsi zahăr, ulei, făină, ciocolată. După ce s-a terminat întâlnirea cu femeile, am fost invitate la o masă festivă. La un moment dat, Gheorgiu-Dej m-a observat și a venit la mine, mi-a sărutat mâna și m-a invitat la dans. Am fost tare emoționată. După ce am dansat cu el, a venit la mine Ana Pauker, cu care am schimbat câteva vorbe", povestește, nostalgică, mătușa.

În anul 1953 s-a recăsătorit și a renunțat la serviciu, devenind casnică. Pe lângă băiatul din prima căsătorie, maramureșeanca a mai avut patru copii, din care mai trăiesc doi. Deși asupra ei s-au făcut presiuni să devină membră de partid și să intre în Colectiv, a refuzat acest lucru. Ascultă des radioul și este la curent cu tot ce se întâmplă prin țară. Este supărată pe președintele Băsescu că nu ține cu oamenii care l-au ales și că le taie salariile.

- Supărată pe membrii comisiei de specialitate

În anul 1991, mătușa Ana și-a pierdut vederea. Situația ei este foarte dificilă. Chiar dacă există șansa efectuării unei intervenții chirurgicale prin care să-și recapete vederea, bolile de inimă și riscul de a-și pierde viața pe durata intervenției îi împiedică pe medici să o pună sub bisturiu. Resemnată, mătușa Ana este puțin supărată că membrii comisiei de specialitate nu i-au aprobat un însoțitor. Chiar dacă și-a pierdut vederea, mătușa din Rona nu s-a dat bătută și se mișcă prin curte cu ajutorul unui baston. Este tare bucuroasă când cineva mai stă de vorbă cu ea.

"Mulțumesc bunului Dumnezeu că am copii tare buni. Cel cu care stau are grijă de mine. Nu-i

bai că nu mi-o vrut da însoțitor cei de la comisie. Bine că pot umbla și nu stau la pat ca alții de vârsta mea și că mai pot să umblu prin curte", arată, optimistă, mătușa Ana, în ochii săi bolnavi zărindu-se un licăr lăuntric care, probabil, nu se va stinge niciodată.

"Cel mai important este să mâncăm sănătos. Eu toată viața am mâncat pâine de mălai, mămligă, brânză. Tot timpul am ținut o văcuță. Și acuma am una care îmi dă lapte tare bun. Credința în Dumnezeu m-a ajutat în multe clipe grele. Le-aș spune tinerilor de astăzi să nu uite de El, să asculte de părinți și să aibă respect pentru muncă. Să nu se ducă prin crâșme sau să facă prostii", spune, cu hotărâre în glas, mătușa.

Liviu Siman

Sursa: [Glasul Maramuresului](#)